POSTI- JA LENNÄTINHALLITUKSEN

KIERTOKIRJEKOKOELMA

1948 N:o 162—163

N:o 162.

Kiertokirje

varojen tilaamisesta ja toimittamisesta toimipaikoille.

Poiketen posti- ja lennätintoimipaikkojen tiliohjesäännön 14 §:n 1—2 kohdissa (kiertokirjeet n:ot 160/1939 ja 175/1943) annetuista varojen tilaamista koskevista määräyksistä, posti- ja lennätinhallitus ilmoittaa, että jos *piirikonttori, postikonttori, lennätinkonttori, puhelinkonttori, sanomalehtipostikonttori, posti- ja lennätinkonttori, postitoimisto sekä posti- ja lennätintoimisto* tarvitsee menojen suorittamiseen enemmän varoja kuin mitä sillä on hallussaan ja jos se on A 1 kohdan tarkoittama toimipaikka, se saa tarvittavan määrän A 1 kohdassa mainitulla tavalla. Jos se on A 2 tai A 3 kohdan tarkoittama toimipaikka, se saa tarvittavan määrän tilaamalla varat tämän kiertokirjeen kohdassa B olevia määräyksiä noudattaen taikka niin, että varat toimipaikalle lähetetään joko postisäästöpankin hallituksen, Oulussa olevan postisiirtotoimiston 1 tai Pieksämäellä olevan postisiirtotoimiston 2 toimesta siten kuin tämän kiertokirjeen C kohdasta ilmenee.

A. Mistä varat saadaan.

1. Jos paikkakunnalla on Suomen Pankki, jossa olevaa valtion pano- ja ottotiliä toimipaikka on oikeutettu käyttämään, saa toimipaikka tarvittavat varat sikäläisestä Suomen Pankin konttorista ottona valtion pano- ja ottotililtä, noudattamalla siitä erikseen annettuja ohjeita.

2. Suomen Pankin Joensuun, Jyväskylän, Kuopion, Mikkelin tai Oulun haarakonttorista saavat varoja ne toimipaikat, joille siihen erikseen on annettu oikeus. Posti- ja lennätinhallituksen talousosasto ilmoittaa kullekin tässä kohdassa tarkoitetulle toimipaikalle Suomen Pankin sen haarakonttorin, josta toimipaikka saa varoja.

3. Kaikki muut kuin edellä 1. ja 2. kohdassa tarkoitetut toimipaikat saavat tarvitsemansa varat posti- ja lennätinhallituksen pääkassasta.

B. Menettely varoja tilattaessa.

1. Rahantilaus tehdään rahantilauslomakkeella (lom. n:o 51). Edellä A 2 kohdassa mainitusta Suomen Pankin haarakonttorista varoja saava toimipaikka laatii sanotulle lomakkeelle tilauksen kalkioimalla viitenä kappaleena ja lähettää niistä alkuperäisen ja kolme jäljentynyttä kappaletta suljettuna postiasialähetyksenä Suomen Pankin asianomaiselle haarakonttorille. Sellainen toimipaikka, joka saa varoja posti- ja lennätinhallituksen pääkassasta, laatii tilauksen mainitulle lomakkeelle kalkioimalla kolmena kappaleena ja lähettää alkuperäisen ja yhden jäljentyneen kappaleen suljettuna postiasialähetyksenä posti- ja lennätinhallituksen kamreerikonttorille. Molemmissa tapauksissa yksi jäljennös säilytetään toimipaikassa.

2. Rahat on toimipaikan yleensä tilattava tasaisina sadan markan erinä. Sadan markan ja sitä pienempiarvoisia rahalajeja on aina tilattava 100 kappaleen nippuina. Viiden sadan markan ja sitä suurempiarvoisia seteleitä saa tilata joko 100 tai 50 kappaleen nippuina tahi poikkeustapauksissa pienemmissäkin erissä.

4971—48.

3. Rahantilauslomaketta täyttäessään kirjoittavat ne toimipaikat, jotka tilaavat varoja Suomen Pankin haarakonttorista, edellä B 1 kohdassa mainitun lomakkeen kohtaan „Mistä tilataan", asianomaisen Suomen Pankin konttorin nimen ja osoitteen, esim. „Suomen Pankki, Joensuu". Posti- ja lennätinhallituksen pääkassasta varoja saavat toimipaikat, jotka siis osoittavat tilauksen posti- ja lennätinhallituksen kamreerikonttorille, merkitsevät edellämainitun lomakkeen „Mistä tilataan"-kohtaan „Posti- ja lennätinhallituksen kamreerikonttori, Helsinki". Lomakkeen kohtaan „Tilaaja" merkitsee tilaava toimipaikka nimensä. Sen alapuolelle varattuun kohtaan merkitään tilauksen päiväys, minkä lisäksi toimipaikan hoitaja tai toimipaikan kassanhoitajana voimassa olevien määräysten mukaan toimiva virkamies varustaa tilauksen allekirjoituksellaan ja painaa tilaukseen toimipaikan päivämääräleiman. Lomakkeen kohdassa „Tilattu rahamäärä" on toimipaikan eriteltävä tilattavien rahojen lukumäärä, laji ja jokaisen rahalajin yhteisarvo. Jos toimipaikka tarvitsee varat shekkeinä, se merkitsee lomakkeen rahanerittelyn alapuolella oleville riveille kappalelukua varten varattuun sarakkeeseen sanan „shekkinä" ja rahasarekkeeseen kunkin shekin määrän. Rahalajien yhteisarvot ja mahdollisten shekkien rahamäärät toimipaikka laskee yhteen ja merkitsee rahantilauksen yhteismäärän lomakkeen asianomaiselle riville. „Tilaajan ilmoituksia" varten oleva lomakkeen kohta on varattu tilausta koskevia lisätietoja varten. Lomakkeen kohtiin „Maksukäsky" ja „Rahojen lähettäjän merkintöjä" sekä rahamäärän kuittaamista varten varattuun lomakkeen kohtaan ei toimipaikka varoja tilatessaan tee mitään merkintöjä.

4. Rahantilauslomakkeen alkuperäinen kappale palautetaan toimipaikkaan tilattujen rahojen ja shekkien ohella. Lomakkeen kohtaan „Maksukäsky" on varat lähettänyt asianomainen Suomen Pankin haarakonttori tai posti- ja lennätinhallituksen kamreerikonttori kirjaimin ja numeroin merkinnyt lähetetyn rahaerän, maksukäskyn numeron ja päiväyksen sekä varustanut sanotun kohdan allekirjoituksellaan.

5. Saapunutta postia tarkastettaessa on todettava toimipaikalle osoitetun rahalähetyksen päällyksen kunto ja paino. Jos tällöin ei ole aihetta muistutukseen, on rahalähetys asianmukaisessa järjestyksessä luovutettava toimipaikan hoitajalle tai toimipaikan kassanhoitajana voimassa olevien määräysten mukaan toimivalle virkamiehelle. Toimipaikan hoitajan tai kassanhoitajan on tarkastettava, punnittava ja avattava rahalähetys sekä laskettava siihen suljetut varat jäävittömän henkilön läsnä ollessa. Rahalähetystä avattaessa on tarkoin varottava, etteivät sen päällyksen ja rahalähetyksen sisältämien rahapunttien ja -nippujen ympärillä olevien kääreiden sinetit ja rahanlaskijaa osoittavat viiteliput rikkoonnu sekä ettei päällystä, kääreitä, sinettejä ja viitelippuja hävitetä, ennenkuin rahalähetys on avattu ja rahaniput laskettu ja todettu lähetyksen olevan asianmukaisessa kunnossa. Jos rahalähetys on yhtäpitävä rahantilauksen maksukäskyn osoittaman rahamäärän kanssa, toimipaikan hoitaja tai toimipaikan kassanhoitajana voimassa olevien määräysten mukaan toimiva virkamies kuittaa saapuneet varat niitä seuraavan rahantilauslomakkeen kohtaan „Rahamäärä kuitataan". Kuittaajan nimikirjoitusta ei saa painaa yksinomaan nimileimasimella. Nimikirjoituksen lisäksi on kuittauskohtaan kirjoitettava päiväys ja virkakirjenumero sekä painettava toimipaikan päivämääräleima. Kuitattu tilauslomake on suljettuna postiasialähetyksenä viipymättä lähetettävä — *myös siinä tapauksessa, että varat toimipaikkaan ovat saapuneet Suomen Pankin haarakonttorista* — posti- ja lennätinhallituksen kamreerikonttoriin, Helsinkiin.

6. Jos saapunutta postia tarkastettaessa todetaan, ettei toimipaikalle osoitetun rahalähetyksen päällys ole asianmukaisessa kunnossa tai ettei rahalähetyksen paino ole yhtäpitävä lähetyksen päällykseen tehdyn merkinnän kanssa, on asiasta viipymättä ilmoitettava toimipaikan hoitajalle tai kassanhoitajalle. Toimipaikan hoitajan tai kassanhoitajan on tällöin, niin myös, jos hän rahalähetystä hänelle muuten luovutettaessa toteaa rahalähetyksen päällyksen tai painon antavan aihetta muistuttamiseen, tehtävä todetusta virheellisyydestä merkintä luovutusasiakirjaan sekä sen jälkeen viipymättä edellä B 5 kohdassa määrätyn mukaisesti avattava rahalähetys. Jos

tällöin todetaan, ettei rahalähetyksen sisältö ole kaikin puolin kunnossa tai yhtäpitävä maksukäskyn osoittaman rahamäärän kanssa, on siitä tehtävä merkintä lähetyksen mukana seuraavaan rahantilauslomakkeeseen ja laadittava pöytäkirja, noudattamalla postisäännön soveltamismääräysten 36 §:n määräyksiä. Erikoisesti on huomioitava, että jos rahalähetyksestä puuttuu kokonaisia nippuja, on pöytäkirjan oheen liitettävä rahalähetyksen päällys sinetteineen ja sidelankoineen sekä lisäksi, jos rahapuntti tai jokin rahanippu ei ole yhtäpitävä sen päällä olevien merkintöjen kanssa, asianomaisen puntin tai nipun päällys sinetteineen ja viitelippuineen.

Ellei toimipaikan hoitajaa tai kassanhoitajaa voida viipymättä tavata lähinnä edellisen kappaleen alussa mainitun, postia tarkastettaessa havaitun toimipaikalle osoitettua rahalähetystä koskevan virheellisyyden ilmoittamiseksi hänelle, kuuluu sanotussa kappaleessa mainittu rahalähetyksen avaamis- ja tarkastamisvelvollisuus postia vastaanottavalle virkamiehelle, jonka sitäpaitsi on ehdottomasti huolehdittava siitä, että pöytäkirjan oheen liitetään se pussi tai laukku sinetteineen, sidelankoineen ja osoitelappuineen taikka sen kirjepaketin päällys, johon suljettuna rahalähetys tuli toimipaikkaan.

Todetusta virheellisyydestä on heti puhelimitse, virkasähkösanomalla tai muulla tavalla viipymättä ilmoitettava A kohdassa mainitulle asianomaiselle rahanlähetyskassalle. Rahantilauslomake ja pöytäkirja liitteineen lähetetään viipymättä posti- ja lennätinhallituksen kamreerikonttoriin.

Mikäli edellä tässä kohdassa ei ole toisin määrätty on lisäksi soveltuvin osin noudatettava postisäännön soveltamismääräysten 33—38 §:ien määräyksiä.

C. Menettely toimipaikan saadessa varoja postisäästöpankin toimesta.

1. Postisäästöpankin hallitus, postisiirtotoimisto 1 Oulussa ja postisiirtotoimisto 2 Pieksämäellä tarkkailevat päivittäin niille toimipaikoille, jotka saavat lisävaroja A 2 ja 3 kohtien mukaisesti, lähetettävien tililtäottokorttien rahamääriä. Jos postisäästöpankki tällöin toteaa, ettei toimipaikalla tai sen alaisella postiasemalla I ilmeisesti ole tililtäottokorttien maksamiseen riittävästi varoja, postisäästöpankki huolehtii siitä, että toimipaikalle lähetetään tarvittavat varat ilman toimipaikan tilausta asianomaisesta Suomen Pankin haarakonttorista tai posti- ja lennätinhallituksen pääkassasta, riippuen siitä, mistä toimipaikka edellä A 2 ja 3 kohdissa annettujen määräysten mukaan saa varoja. Asianomaiseen tililtäottokorttiin etusivulle merkitään postisäästöpankissa tällöin *„Rahantilaus toimitettu"*. Jos postisiirtotilinomistaja on tililtäottokorttiin merkinnyt haluavansa tililtäottomäärän määrätynarvoisina seteleinä, otetaan se huomioon rahoja lähetettäessä. Toimipaikan on sille saapuneen rahalähetyksen avaamisessa ja tarkastamisessa samoinkuin lähetystä seuraavan rahantilauslomakkeen kuittaamisessa ja palauttamisessa noudatettava edellä B 5—6 kohdissa annettuja ohjeita.

2. Rahojen sijasta voidaan tililtäottojen suorittamiseksi toimipaikoille postisäästöpankin toimesta lähettää valtion pano- ja ottotililtä maksettavia shekkejä. Shekin lähettämisestä tehdään postisäästöpankissa asianomaiseen tililtäottokorttiin etusivulle merkintä *„Shekki seuraa"*. Tällaisen shekkilähetyksen suhteen toimipaikka noudattaa postisäästöpankin johtosäännön 64 §:n määräyksiä.

Lisäksi posti- ja lennätinhallitus kiinnittää toimipaikkojen huomiota seuraaviin seikkoihin:

— kiireellisissä tapauksissa on varoja tilattava joko virkasähkeellä tai puhelimitse;

— toimipaikan, joka saa varoja A 2 ja 3 kohtien edellyttämällä tavalla, on huomioitava saapunut raha- tai shekkilähetys tulona otsakkeen „Rahalähetykset pääkassasta" kohdalla saapumispäivänä toimipaikan yleisessä kassakirjassa ja maksukäskyssä mainitun tilityskuukauden tili-ilmoituksessa; kohdan A 1 mukaan paikallisesta Suomen Pankin konttorista valtion pano- ja ottotililtä lisävaransa saava toimipaikka huomioi nostamansa varat yleisessä kassakirjassa, tili-ilmoituksessa ja luettelossa valtion pano- ja ottotililtä kirjoitetuista shekeistä, noudattamalla siitä toimipaikalle erikseen annettuja määräyksiä;

— toimipaikan tilaamat tai postisäästöpankin toimesta lähetettävät shekit asetetaan toimipaikalle maksettaviksi; toimipaikan on, käyttäessään niitä maksuvälineinä, shekin kääntöpuolelle tehtävä postisäännön soveltamismääräysten 78 §:n 4 kohdan edellyttämä siirtomerkintä; jos tällainen shekki joudutaan lähettämään rahalähetyksenä posti- ja lennätinhallituksen pääkassaan, on shekin etusivun vasempaan alakulmaan tehtävä kiertokirjeen n:o 105/1948 B 3 kohdan edellyttämä siirtoleimaus;

— *alitoimipaikat saavat edelleenkin tarvitsemansa varat ylitoimipaikastaan,* jolloin tilaamisessa noudatetaan posti- ja lennätintoimipaikkojen tiliohjesäännön 14 §:n 4—6 kohtien (kiertokirje n:o 160/1939) määräyksiä.

Uusia rahantilauslomakkeita (lom. n:o 51) lähetetään toimipaikoille ensi kerran tilauksetta. Sen jälkeen toimipaikat tilaavat niitä posti- ja lennätinhallituksen varastokonttorista. Siihen asti kunnes uudenmallisia lomakkeita toimipaikoille lähetetään, käyttävät tähän asti Oulun postikonttorin keskuskassasta varat saaneet toimipaikat rahantilauslomakkeena lomaketta n:o 215 ja muut toimipaikat vanhanmallista rahantilauslomaketta n:o 51.

N:o 163.

Kiertokirje

lisäyksestä rahamäärien eräissä tapauksissa vastaanottamisesta postisiirtotilille suljettuina setelikääröinä annettuun kiertokirjeeseen.

Kiertokirjeessä n:o 104/1948 mainittujen postisiirtotilinomistajien lisäksi on sanotussa kiertokirjeessä tarkoitetun sitoumuksen Suomen Pankin kanssa tehnyt kuluvan heinäkuun 16 päivästä alkaen Oy Alkoholiliike Ab, joka siten maksaa postisiirtotilille suurehkot rahamäärät setelikääröinä mainitun kiertokirjeen määräysten mukaisesti.

Helsingissä, heinäkuun 17 päivänä 1948.

Pääjohtaja **S. J. Ahola.**

Johtaja *Oiva Saloila.*

Helsinki 1948. Valtioneuvoston kirjapaino.